

Geef
armoede
een
gezicht

Landelijke
Armoedecoalitie

Oproep

BESTAANSZEKERHEID IS BROODNODIG

9 MAART 2021

Bestaanszekerheid is broodnodig

Op 17 maart zijn de Tweede Kamer Verkiezingen. Het zijn bijzondere verkiezingen, de coronapandemie trekt zijn spoor in de samenleving. Eén miljoen mensen in Nederland komt nauwelijks rond.

Dit, omdat hun inkomen te laag is om de vaste lasten van te betalen en mee te kunnen doen. Dit blijkt uit de jaarlijkse Minima Effect Rapportages van het Nibud. Een arm huishouden heeft een tekort van gemiddeld € 217,- per maand.¹ Zij worstelen dagelijks met de vraag hoe voldoende eten op tafel kan worden gezet en welke rekening betaald moet worden.

‘Soms word ik ’s nachts wakker en vraag me dan af: ‘Ik heb nog twee euro, en de maand is nog lang niet voorbij. Hoe ga ik dat doen?’’

Mensen die langer dan vier jaar rond moeten komen van een laag inkomen hebben weinig perspectief om er zelf nog uit te kunnen komen.² Een op de 9 kinderen in Nederland leeft in armoede.³ Het gaat om basisrechten waaraan niet wordt voldaan. Armoede leidt tot minder kansen om talenten te ontwikkelen en minder goed meekomen in het onderwijs.⁴ Mensen ervaren meer stress met negatieve gevolgen voor hun persoonlijke ontwikkeling. Deze problemen werken generaties lang door. Werken is niet altijd de weg uit armoede: 40% van de mensen in armoede heeft werk als belangrijkste inkomstenbron.

Met de coronapandemie neemt het aantal mensen in armoede alleen maar toe. Wij zien dat vooral mensen met flexibele banen in de knel zijn gekomen. Denk aan ZZP'ers, mensen in de horeca, mensen met kleine of 0-uren contracten en mensen met een (arbeids)beperking. Ook veel jongeren zijn hun baan kwijtgeraakt en ontvangen een uitkering die niet toereikend is voor de vaste lasten. Dakloze mensen en mensen met een onzekere 'status', worden eveneens getroffen: het aantal 'gratis eet- en drinkplekken' is sterk afgenomen.

Langdurige armoede heeft ingrijpende gevolgen voor wonen, dagbesteding, sociale interactie en gezondheid. Veel mensen verkeren permanent in een overlevingsstand.

Als Landelijke Armoedecoalitie roepen wij u op nú het verschil te maken en (financiële) bestaanszekerheid voor iedereen te realiseren.

Dat kan, door in te zetten op de volgende 6 prioriteiten:

- 1 Een toereikend inkomen voor alle inwoners van Nederland,** zodat iedereen kan rondkomen en deelnemen aan de samenleving. Een toereikend inkomen vermindert stress en verhoogt de participatiekansen. Daarom is verhoging van de minimum inkomens (zowel uitkeringen als loon) noodzakelijk, zodat mensen er netto op vooruit gaan.”
- 2 Geen onnodige verhoging van schulden** Rentes, boetes en incassokosten vormen meer dan de helft van alle openstaande vorderingen. Schulden lopen hierdoor onnodig hoog op, waardoor de problemen bijna niet meer oplosbaar zijn. De initiatieven rond het creëren van schuldenrust met een Pauzeknop zijn positief. Evenals de incidentele inzet van extra overheidsmiddelen. Maar er moet ook uitzicht zijn op de langere termijn. Daarom bevelen wij aan om de wetgeving aan te passen, zodat schuldeisers eerder instemmen met het stilleggen van de incasso bij betalingsproblemen in een Noodstop-procedure en er een plafond komt voor de maximale ophoging van kosten.

1. Factsheet Divosa, Armoede en schulden, 2018

2. Sociaal Cultureel Plan bureau, Kansrijk armoedebeleid, 2020

3. Kinderombudsman, 14 december 2020 (www.kinderombudsman.nl)

4. Artikel 25 universele verklaring rechten van de mens: Eenieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.

3 Een eenvoudig systeem van regelingen en toeslagen

Het huidige Toeslagenstelsel brengt mensen onnodig en te vaak in financiële problemen, zoals de kinderopvangtoeslagaffaire schrijnend laat zien. Het Toeslagenstelsel dient zo snel mogelijk te worden aangepast. Zodat het eenvoudiger wordt voor de mensen voor wie het is bedoeld en organisaties risicodragers zijn in plaats van individuele inwoners.

4 Ruimte voor overheden om te komen tot échte oplossingen voor problematische schulden

Een op de twaalf huishoudens heeft problematische schulden.⁵ Overheden hebben niet altijd de mogelijkheid om adequaat mee te werken aan het oplossen hiervan. De ontwikkelingen van collectief schuldregelen, saneringskrediet en procesversnelling zijn positief. Maar er is meer nodig, zoals kortere schuldsaneringen en een meewerkplicht voor schuldeisers als een groot deel van de schuldeisers instemt met de saneringsvoorstellen.

5 Vermindering van woon- en energielasten voor minima

Woonlasten zijn onevenredig opgelopen binnen huishoudbudgetten in Nederland. 26 procent van de huurders heeft (te) hoge woonlasten om te voorzien in de minimaal noodzakelijke basisbehoeften (Nibud, 2019). Daarom dienen de woonlasten spoedig omlaag te worden gebracht en mag verduurzaming niet leiden tot hogere energiekosten voor minima.

6 Een integrale aanpak van armoede en schulden, preventie en empowerment

Een gebrek aan geld gaat vaak samen met risicofactoren, zoals werkloosheid, huiselijk geweld en een verslechterde gezondheid. Kinderen die opgroeien in armoede hebben beduidend minder kansen op een goede ontwikkeling en gezondheid. Bijna de helft van de gezinnen waarin sprake is van huiselijk geweld leeft in armoede.⁶ Van de circa 43.000 uithuisgeplaatste kinderen, komt de helft uit een arm huishouden. Een integrale aanpak is daarom noodzakelijk. Van preventie en vroegsignalering, informele en formele inkomensondersteuning tot het gericht investeren in ontwikkelingskansen van kinderen zodat zij ook sociaal, cultureel en emotioneel mee kunnen doen.

Tot slot

Als we willen dat het aantal mensen in ernstige armoede afneemt, kinderen meer kansen krijgen en de ontstane tweedeling in de samenleving vermindert, dan is het belangrijk nu te zorgen voor bestaanszekerheid voor iedereen.

Hartelijke groet,

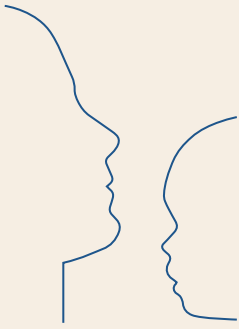

Jan van Leijenhorst,
voorzitter Landelijke Armoedecoalitie⁷

5. CBS, *Geregistreerde problematische schulden, 2018* (cbs.nl).

6. Verwey Jonker (2018): [movisie.nl artikel: financiële kwetsbaarheid huiselijk geweld kindermishandeling](https://www.movisie.nl/artikel/financiële-kwetsbaarheid-huiselijk-geweld-kindermishandeling).

7. De Landelijke Armoedecoalitie is een netwerk van landelijke organisaties die zich vinden in het gezamenlijke doel om armoede en schulden aan te pakken. Aangesloten zijn: ATD Vierde Wereld, Alliantie Vrijwillige Schuldhulpverlening, Burgerkracht De Pijler, FNV, Gemeente Utrecht, Ieder(in), Landelijke Cliëntenraad, Sociaal Werk Nederland, Sociale Alliantie, SUNN, Valente, Werkplaats COMO, Woonbond, Armoedecoalitie Utrecht. De kenniscentra Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

De Landelijke Armoedecoalitie is een netwerk van landelijke organisaties die zich vinden in het gezamenlijke doel om armoede en schulden aan te pakken.

De kenniscentra Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden. De oproep wordt tevens ondersteund door Stichting Eropaf; André Moerman, Schuldinfo; Nadja Jungmann, lector Schulden en Incasso Hogeschool Utrecht; Roeland van Geuns lector Armoede Interventies, Hogeschool van Amsterdam; Tamara Madern, lector 'Schuldpreventie en Vroegsignalering' Hogeschool Utrecht.

Nationaal Instituut voor Budgetvoorzichting

